

Vergaderjaar 2011–2012

28 286

Dierenwelzijn

Nr. 527

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN,
LANDBOUW EN INNOVATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 oktober 2011

Hierbij informeer ik u over twee besluiten die ik heb genomen aangaande de orka Morgan op bezwaren die zijn ingediend door de Stichting Blackfish e.a. (de Orka Coalitie). Tevens ga ik in op de uitvoering van de motie-Ouwehand (Tweede Kamer, 2010–2011, 28 973, nr. 53) over het openbaar maken van de gegevens van de orka. De nog niet beantwoorde Kamervragen van het lid Ouwehand (Aanhangsel Handelingen 2011/2012, nr. 250), waarop ik per brief van 23 september 2011 (Aanhangsel Handelingen 2011/2012, nr. 93) gedeeltelijk gereageerd heb, beantwoord ik gelijktijdig per afzonderlijke brief.

Ik vind dat orka's in zee horen te leven en niet in een afgesloten opvanglocatie. Echter, op grond van alle informatie die ik heb ontvangen, heb ik helaas moeten concluderen dat de risico's die gepaard gaan met het terugzetten van de orka naar de vrije natuur, te groot zijn. De overlevingskans van deze orka acht ik te gering. Opvang in een locatie met soortgenoten is vervolgens de minst slechte optie. Daarom heb ik de bezwaren van de Orka Coalitie ongegrond moet verklaren. Ik heb de Orka Coalitie mijn besluiten toegestuurd. Ik wil mijn besluiten graag hieronder kort toelichten.

De Orka Coalitie heeft bezwaar gemaakt tegen mijn eerdere besluit om niet op te treden tegen het Dolfinarium. Volgens de Orka Coalitie was het Dolfinarium niet gerechtigd om de orka te houden. Naar mijn oordeel heeft het Dolfinarium volgens de voor opvangcentra geldende voorschriften gehandeld. Verder heeft de Orka Coalitie bezwaar gemaakt tegen het verstrekken van een EG-certificaat dat toestemming gaf om de orka over te plaatsen naar Loro Parque in Tenerife.

De voorzieningenrechter heeft 3 augustus 2011 bepaald dat de orka niet mocht worden overgeplaatst zolang de bezwaarprocedure nog liep. De rechter was verder van mening dat ik niet zonder meer op het oordeel van

het Dolfinarium af mocht gaan dat de orka niet kon worden teruggebracht naar de vrije natuur en naar Loro Parque zou worden overgeplaatst.

In het kader van mijn besluit op de twee bezwaren heb ik een eigen oordeel gevormd. Ik heb mede daartoe een hoorzitting georganiseerd waar verschillende partijen, verenigd in de Orka Coalitie, en het Dolfinarium hun standpunten verder konden toelichten en aanvullende informatie konden verstrekken. Ook heeft informeel overleg plaatsgevonden met de betrokken partijen, zowel bilateraal als met beide partijen gezamenlijk. In de hoorzitting heeft mijn ministerie het verstrekken van gegevens (medische gegevens, DNA, akoestische gegevens) van de orka ter sprake gebracht. Partijen kwamen overeen dat vooral de akoestische gegevens en nieuwe geluidsignalen relevant zijn. Die informatie is uitgewisseld en wetenschappers van beide partijen zijn tot een gezamenlijk oordeel gekomen. Met deze informatie-uitwisseling heb ik invulling gegeven aan de motie-Ouwehand (Tweede Kamer, 2010–2011, 28 973, nr. 53) om te bewerkstelligen dat gegevens van de orka openbaar worden gemaakt om de herkomst van de orka verder te onderzoeken.

Het Dolfinarium heeft zorgvuldig en conform de bepalingen uit de Flora en Faunawet gehandeld en voldoende aannemelijk gemaakt dat het terugplaatsen van de orka onverantwoord is. De wetenschappers die om advies zijn gevraagd, inclusief de wetenschapper die mijn ministerie heeft aangedragen, zijn deskundig en zijn onafhankelijk tot een eensluidend advies gekomen dat terugzetten van de orka niet verantwoord is. De Orka Coalitie heeft veel informatie aangedragen over de mogelijkheden en de benodigde stappen om de orka terug te laten keren naar de vrije natuur.

Ik vind de risico's en onzekerheden die daarmee gepaard gaan, te groot. Er bestaat nog steeds onduidelijkheid over de familiegroep van de orka (de groep en de lokatie van de groep is niet vastgesteld) en de onzekerheid of deze orka in een andere, eventueel verwante groep geaccepteerd wordt. Orka Morgan behoort hoogstwaarschijnlijk tot de orka's met vaste en stabiele familieverbanden en terugplaatsen in dezelfde groep is dan essentieel. Nieuw geluidsonderzoek heeft niet geleid tot het vaststellen van de familiegroep.

Orka Morgan is al een groot deel van haar leven afgescheiden van haar familie en soortgenoten. En dat in een fase dat sociale vaardigheden juist moeten worden aangeleerd. Dat beperkt de kansen op een succesvolle terugkeer. Er zal nog meer tijd nodig zijn voor nader onderzoek en een uitzettingsplan, waardoor de orka nog langer van soortgenoten gescheiden zal blijven. Voor een sociaal, in groeps verband levend dier als de orka, is dat niet wenselijk.

Komend tot het oordeel dat terugkeer niet verantwoord is, moet tevens worden vastgesteld dat een geschikte lokatie voor permanente opvang noodzakelijk is. Er zijn slechts een beperkt aantal lokaties in de wereld waar orka's in groepsverband worden gehouden. Het Loro Parque in Tenerife komt daarvoor in aanmerking.

Het Loro Parque is een EG-erkende dierentuin en dierentuinen worden alleen als zodanig erkend als educatie voorop staat, ook al organiseert een dierentuin commerciële activiteiten. Het houdt momenteel een groep van vijf orka's. Verder is aannemelijk gemaakt dat op Loro Parque wetenschappelijk onderzoek plaats vindt naar orka's. Dit is bevestigd door de Spaanse wetenschappelijke Cites-autoriteit en ik dien, conform in de EU geïmplementeerde Cites-regelgeving, mijn besluit te baseren op het oordeel van de Spaanse autoriteiten.

De Orka Coalitie heeft met verschillende rapporten beargumenteerd dat het houden van orka's tot welzijnsproblemen kan leiden en heeft gewezen

op incidenten die in Loro Parque hebben plaatsgevonden. Zoals ik eerder in deze brief heb geschreven, heeft het uiteraard ook mijn voorkeur dat een dier, gered met de intentie om weer te worden teruggeplaatst in de vrije natuur, niet blijvend zou moeten worden opgevangen. Maar als terugzetten niet meer mogelijk is, acht ik overplaatsing naar een dierentuin die voldoet aan de eisen inzake dierenwelzijnseisen en veterinaire toezicht, verantwoord. Zeker als daarmee gerealiseerd kan worden dat de orka snel in contact komt met soortgenoten.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker